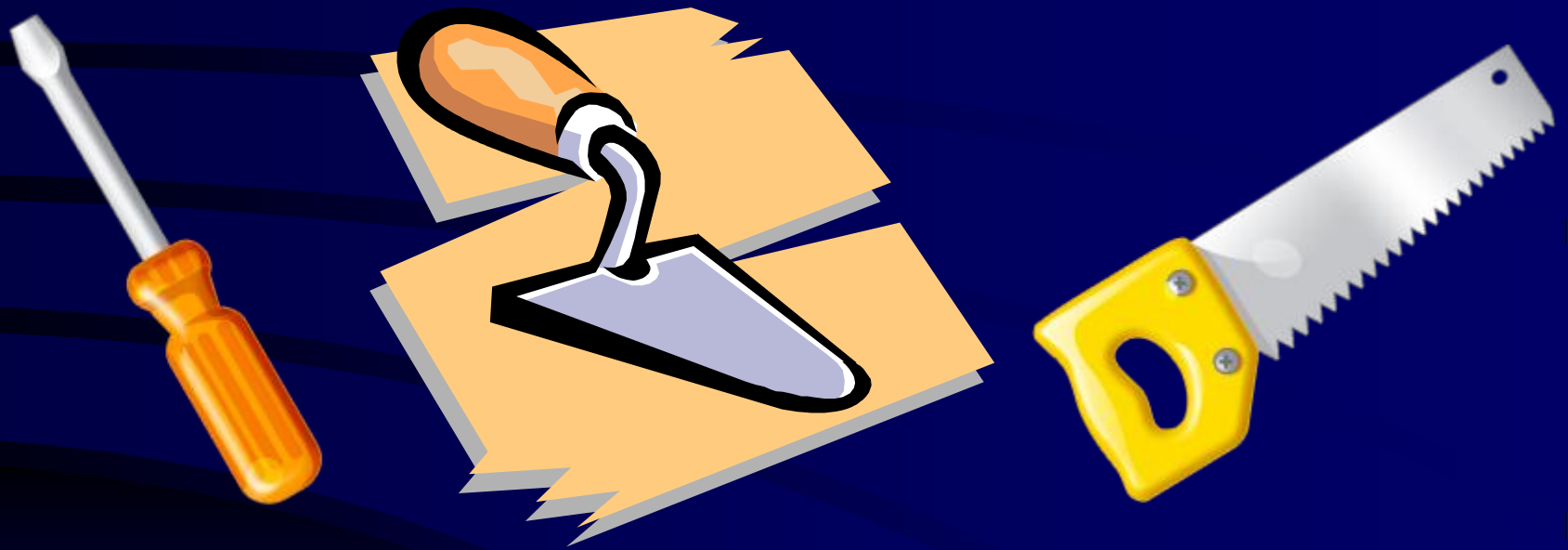

Μέθοδοι της παιδαγωγικής διαδικασίας

Μέσα - Τεχνικές

Σχέση σκοπών-μέσων και μεθόδων αγωγής

Οι μέθοδοι, οι τεχνικές και τα μέσα
της παιδαγωγικής διαδικασίας
εξαρτώνται από τους σκοπούς της

Σχέση σκοπών-μέσων και μεθόδων αγωγής

Δεν υπάρχει καλή ή κακή μέθοδος.

Υπάρχει κατάλληλη ή ακατάλληλη μέθοδος
για ένα συγκεκριμένο σκοπό αγωγής.

Ορισμός πλαισίου

- Κοινωνικοπολιτικά δεδομένα
- Μοντέλο αγωγής

Κοινωνικοπολιτικά δεδομένα

- Επικρατούσες κοινωνικές σχέσεις
- Κοινωνική δομή
- Σχέσεις παραγωγής
- Κοινωνικά ιδεώδη

Μοντέλο «περί αγωγής»

Νατουραλιστικό

Ανέλιξη ενδογενών καταβολών

Αφήστε τη φύση να
εξελιχθεί μόνη της.

Μοντέλο «περί αγωγής»

Νεοανθρωπιστικό

Διαμόρφωση μιας άμορφης ύλης

Κατά το πρότυπο του
καλλιτέχνη. Αγωγή
σημαίνει επεξεργασία
ενός «υλικού»

Ορθή ερμηνεία....

Το παιδί και ο έφηβος έχουν ανάγκη την υποστήριξη των ενηλίκων για να επιβιώσουν και να αναπτυχθούν

Το παιδί δεν είναι «υλικό» που πρέπει να μπει σε καλούπι. Διαθέτει εσωτερικές προϋποθέσεις και εκδηλώνει δικές του ανάγκες και αντιδράσεις.

Συμπέρασμα....

Η ορθή ερμηνεία πρέπει να αναζητηθεί
στο σημείο ισορροπίας των δύο
προηγούμενων απόψεων

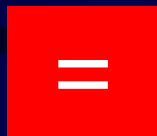
Η ορθή ερμηνεία ορίζει το γενικό πλαίσιο
μέσα στο οποίο μπορούν να ενταχθούν σωστά
και να επιλεγούν τα μέσα αγωγής και μάθησης

Ο έπαινος και ο ψόγος ως μέσα αγωγής...

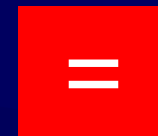

Διδάσκεις καλύτερα όταν επαινείς το
προτερήματα παρά όταν ψέγεις τα
ελαττώματα...

Έπαινος / Ψόγος

- ✓ Επιδοκιμασία
- ✓ Εγκώμιο
- ✓ Επιβράβευση
- ✓ Ηθική ανταμοιβή

- ✓ Αποδοκιμασία
- ✓ Επίκριση
- ✓ Κατάκριση
- ✓ κατηγορία

Έπαινος

Ενισχύει τη
σωστή
συμπεριφορά

Ψόγος

Διορθώνει τη
λάθος
συμπεριφορά

Σχέση του επαίνου με τη συμπεριφορά του μαθητή

- Ο έπαινος οδηγεί σε μεγαλύτερη προσπάθεια.
- Ο έπαινος οδηγεί σε βιώματα επιτυχίας.
- Ενισχύει την εμπιστοσύνη στον εαυτό.
- Προτρέπει σε επανάληψη της προσπάθειας.

Σχέση του επαίνου με τη συμπεριφορά του μαθητή

Ο έπαινος πρέπει να παρέχεται τακτικά και αμέσως μετά την εμφάνιση της επιθυμητής συμπεριφοράς.

Συνέπειες του ψόγου

- Ο συχνός ψόγος οδηγεί σε κάμψη του αυτοσυναισθήματος και απώλεια αυτοπεποίθησης.
- Ο ψόγος οδηγεί σε βιώματα αποτυχίας.
- Μειώνει την εμπιστοσύνη στον εαυτό.
- Αποθαρρύνει το παιδί για επανάληψη της προσπάθειας.

Στιλ αγωγής ή διδασκαλίας...

Ενιαίο σύνολο από ενέργειες, μέσα και τεχνικές που εφαρμόζει ο δάσκαλος στο πλαίσιο της δραστηριότητάς του και της σχέσης του με το παιδί

Αυταρχικό στιλ αγωγής...

- ➡ Ο δάσκαλος ως αρχηγός της τάξης καθορίζει τους στόχους και τις ενέργειες χωρίς συνεννόηση με τους μαθητές.
- ➡ Απευθύνει εντολές και ελέγχει τη τήρησή τους
- ➡ Επιβάλλει κυρώσεις χωρίς αιτιολόγηση.
- ➡ Διατηρεί απόσταση από τους μαθητές.
- ➡ Αποφεύγει τις προσωπικές σχέσεις και τις συναισθηματικές επαφές.

Δημοκρατικό στιλ αγωγής...

- 👍 Ο δάσκαλος ως αρχηγός της τάξης συμμετέχει ενεργά στην ομάδα και συντονίζει τις ενέργειες.
- 👍 Αποκαλύπτει στα παιδιά το σκοπό για τον οποίο πρέπει να εκτελέσουν μια ενέργεια.
- 👍 Συζητά με τους μαθητές του στόχους της τάξης.
- 👍 Αξιοποιεί τις εποικοδομητικές προτάσεις.
- 👍 Συμβουλεύει και βοηθά τα μέλη της ομάδας.
- 👍 Έπαινος και κριτική αποδίδονται αιτιολογημένα.

Επιδράσεις των στιλ διδασκαλίας

Αυταρχικό

- Οι μαθητές αισθάνονται συνεχώς πιεσμένοι και ανελεύθεροι.
- Δεν λαμβάνονται υπόψη οι επιθυμίες τους.
- Αισθάνονται ανασφαλείς.
- Μόνο λίγοι ταυτίζονται με το στιλ αυτό και το θεωρούν, αφού προσαρμοστούν, θετικό.

Δημοκρατικό

- Οι μαθητές αισθάνονται ελεύθεροι.
- Θεωρούν ότι ο δάσκαλος τους αντιμετωπίζει με κατανόηση.
- Αισθάνονται ασφαλείς.
- Ο δάσκαλος παίρνει υπόψη του τις επιθυμίες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών.

Επιδράσεις των στιλ διδασκαλίας

Αυταρχικό

- Οι μαθητές αντιδρούν συνήθως με προσαρμογή ή άρνηση.

Δημοκρατικό

- Οι μαθητές συνεργάζονται και συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Επιδράσεις των στιλ διδασκαλίας

Αυταρχικό

- Οι μαθητές αισθάνονται ότι υπάρχει ψυχρότητα και απόσταση ανάμεσα σε εκείνους και το δάσκαλο.
- Το στιλ αυτό απομονώνει το μαθητή από τους συμμαθητές του.
- Δημιουργεί ανταγωνισμό μεταξύ των μαθητών και ανταγωνιστικές κλίκες στην τάξη.

Δημοκρατικό

- Οι μαθητές αντιμετωπίζουν με συμπάθεια και εμπιστοσύνη το δάσκαλο, κάτι όμως που δεν αποκλείει ανοιχτή κριτική.
- Ενσωματώνονται στην ομάδα-τάξη.
- Δημιουργούν κοινωνικές σχέσεις και παρακινούνται σε συνεργασία και αμοιβαία κριτική.

Επιδράσεις των στιλ διδασκαλίας

Αυταρχικό

- Δημιουργούνται εντάσεις στην τάξη.
- Οι μαθητές συμπεριφέρονται μεταξύ τους με αγένεια και επιθετικότητα.

Δημοκρατικό

- Μειώνονται οι εντάσεις και τα προβλήματα επιλύονται με συζήτηση, αμοιβαίες υποχωρήσεις και συναίνεση.
- Οι μαθητές συμπεριφέρονται με ευγένεια και χωρίς επιθετικές ενέργειες

Επιδράσεις των στιλ διδασκαλίας

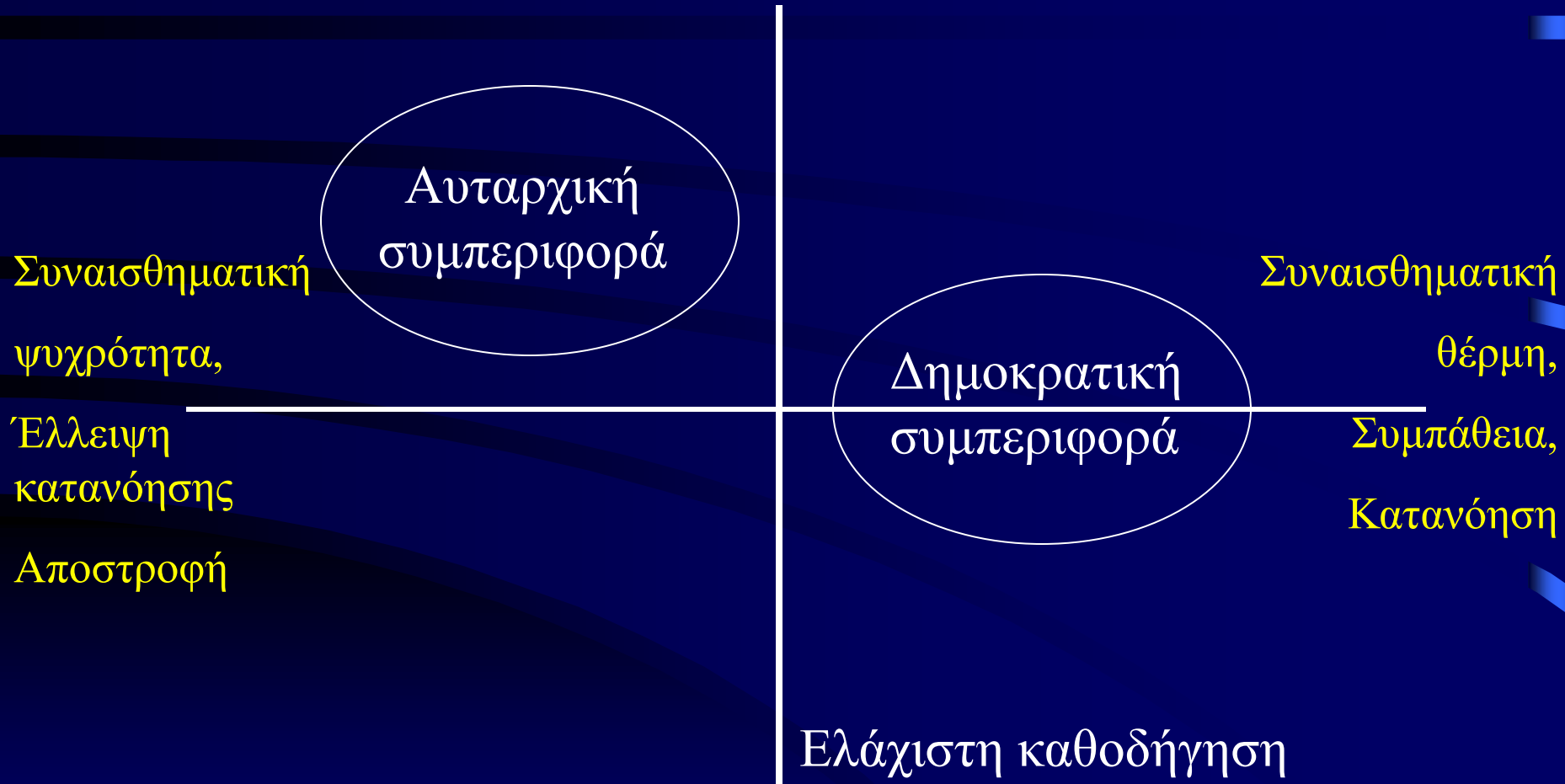
Αυταρχικό

- Επιτυγχάνονται υψηλές αναπαραγωγήσιμες γνώσεις και δεξιότητες.
- Αφήνεται μικρός βαθμός αυτενέργειας και αυτοτελούς σκέψης.
- Τάση για υιοθέτηση απόψεων χωρίς αιτιολόγηση.

Δημοκρατικό

- Απαιτείται περισσότερος χρόνος για ποσοτική απόκτηση γνώσεων, αλλά η γνώση που αποκτάται είναι πιο σταθερή και η σκέψη των μαθητών αυτοτελής και διαφοροποιημένη.
- Οι απόψεις των άλλων υποβάλλονται σε κριτικό έλεγχο.

Μέγιστος έλεγχος/μικρή ελευθερία

Συμπέρασμα....

Η συμπεριφορά και η απόδοση των μελών μιας ομάδας μεταβάλλονται παράλληλα με την αλλαγή του στιλ ηγεσίας, δηλαδή η συμπεριφορά των μελών της ομάδας αποτελεί συνάρτηση της συμπεριφοράς του ηγέτη.

Συνέπειες του αυταρχικού στιλ αγωγής

- Φορτισμένη ατμόσφαιρα με τάση για ένταση και επιθετικότητα.
- Αρνητικό μαθησιακό περιβάλλον
- Αραιό πλέγμα διαπροσωπικών σχέσεων.

Πλεονεκτήματα του δημοκρατικού στιλ αγωγής

- Ενθουσιώδης κλίμα.
- Θετικό μαθησιακό περιβάλλον.
- Πυκνό πλέγμα διαπροσωπικών σχέσεων.

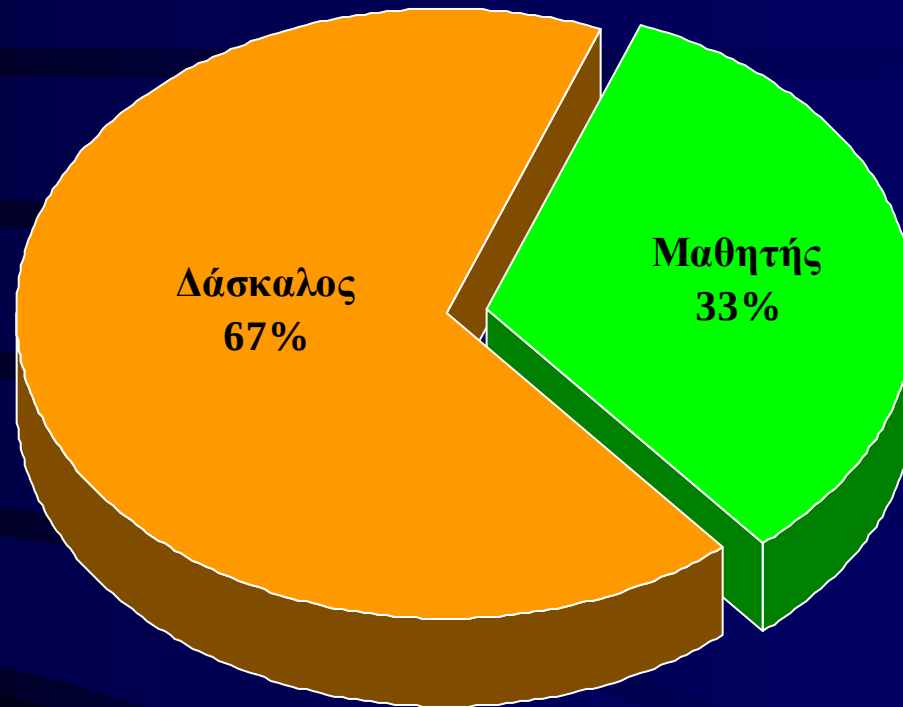
Έρευνες των Tausch

- Τηρείται η παραδοσιακή τυποποίηση τη συμπεριφοράς.
- Επεξεργασία των επιμέρους γνωρισμάτων συμπεριφοράς.
- Διαφοροποίηση δύο διαστάσεων της συμπεριφοράς:
 - Η συναισθηματική (θερμή – ψυχρή)
 - Η κατεύθυνση (Αυταρχικότητα – Αυτονομία)

Αποτελέσματα της έρευνας των Tausch

- 91% αυταρχικές συμπεριφορές.
- 9% δημοκρατικές συμπεριφορές.
- 56,3% του χρόνου αναλώνεται σε ερωτήσεις.
- 30,5% του χρόνου σε απαιτήσεις και διαταγές.
- 38,0% της λεκτικής συμπεριφοράς δεν είναι «αντιστρέψιμο».

Νόμος των δύο τρίτων...

Ο δάσκαλος αναλώνει το 67% και ο μαθητής μόνο το 33% του συνολικού χρόνου.

Νόμος των δύο τρίτων...

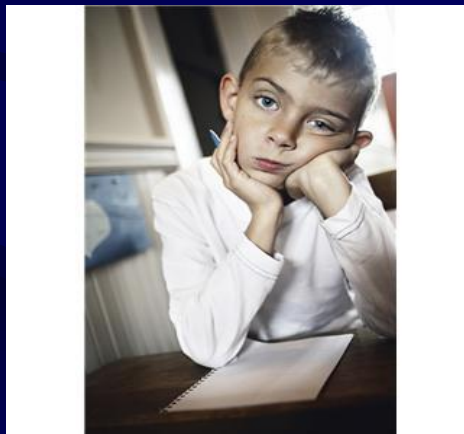
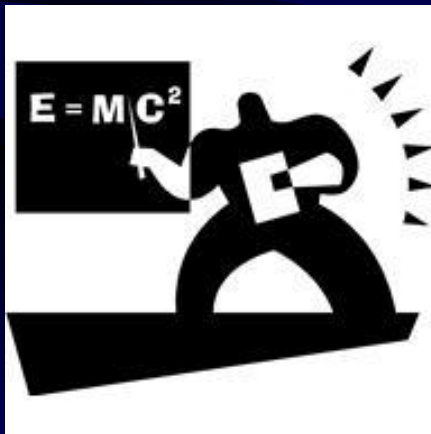

Σχέση της συμπεριφοράς των παιδιών και των ενηλίκων

Οι αντιδράσεις των μαθητών (κατανόηση, οργή) αποτελούν «νομοτελειακή» συνέπεια αντίστοιχων τύπων συμπεριφοράς των ενηλίκων.

Γενικό Συμπέρασμα

Η αυταρχική συμπεριφορά των εκπαιδευτικών και των γονέων καταδικάζει το παιδί σε απλή υπακοή και παθητικότητα.

Γενικό Συμπέρασμα

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η αυταρχική συμπεριφορά και οι αντίστοιχες μέθοδοι αγωγής των ενηλίκων δεν συμβάλλουν στην απόκτηση κατάλληλων εμπειριών για την ουσιαστική και δημιουργική συμμετοχή των αυριανών πολιτών στις δημοκρατικές διαδικασίες.